

ENHET
Enheten för Samhällspolitik
HANDLÄGGARE
Thomas Carlén

DATUM
2023-02-27
ERT DATUM
2023-03-24

DIARIENUMMER
20220440
ER REFERENS
Fi2022/03407

Finansdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LOs yttrande angående slutbetänkandet En ny lag om stöd vid korttidsarbete – ett mer förutsägbart, förenklat och stärkt regelverk (SOU 2022:65)

Sammanfattning av LOs ställningstaganden

LO tillstyrker förslaget att Sverige ska ha ett samlat system för stöd vid korttidsarbete och att utgångspunkten för detta system bör vara det nuvarande öppna och permanenta systemet.

LO tillstyrker förslaget att regeringen ges möjligheter att införa förutbestämda förstärkningar av systemet vid en synnerligen djup lågkonjunktur.

LO tillstyrker förslaget att det centrala vid bedömningen av rätten till stöd ska vara arbetsgivarens behov av arbetstidsminskning. LO tillstyrker att utgångspunkten för denna bedömning ska vara arbetsgivarens samlade verksamhet, men att det bör finnas en möjlighet för arbetsgivaren att utveckla varför behovet av arbetstidsminskning är betydande på en enskild driftsenhet. LO tillstyrker även övriga föreslagna kriterier.

LO tillstyrker förslaget att det inte ska ställas krav på att arbetsgivaren har använt sig av andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaden för arbetskraft.

LO tillstyrker förslaget om jämförelsemånad.

LO är kritisk till att utredningen inte föreslår möjligheter till genomsnittsberäkningar baserade på flera månader vid beräkning av ordinarie lön och ordinarie arbetstid.

LO tillstyrker förslagen om fasta nivåer för arbetstidsminskning och kostnadsfördelning samt att stödperioden förlängs och karenstiden förkortas.

LO tillstyrker förslagen att avskaffa gränobeloppet vid beräkning av ordinarie lön. LO tillstyrker att gränobeloppet för stödet till arbetsgivaren höjs och indexerats.

LO tillstyrker förslaget att stöd inte ges för anställd under uppsägningstiden.

POSTADRESS 105 53 Stockholm
BESÖKSADRESS Barnhusgatan 18
TELEFON 08-796 25 00 TELEFAX 08-24 52 28
E-POST mailbox@lo.se HEMSIDA www.lo.se
ORGANISATIONSNUMMER 802001-9769
BANKGIRO 368-4834 PLUSGIRO 8 50-8

Landsorganisationen i Sverige

LO tillstyrker att privata företag med offentlig finansiering kan få stöd vid korttidsarbete.

LO tillstyrker förslaget att arbetsgivare ges möjlighet att erhålla ersättning för kompetensinsatser och validering under den arbetsbefriade tiden. LO anser dock att de föreslagna maxbeloppen är för låga och bör höjas betydligt.

LO tillstyrker förslagen om att på olika sätt stärka kontrollmöjligheterna och införa anmälningsskyldighet och straffbestämmelser.

LO avstyrker förslaget att inte införa ett förbud mot vinstutdelningar och värdeöverföringar i samband med att ett företag erhåller statligt stöd vid korttidsarbete.

LO anser principiellt att det bör ställas krav på kollektivavtal för att få tillgång till statligt stöd vid korttidsarbete.

LOs synpunkter och ställningstaganden

LO tillstyrker utredningens förslag att Sverige bör ha ett samlat system för stöd vid korttidsarbete och att detta system bör utgå från dagens öppna och permanenta system. LO är även positiv till att regeringen får möjlighet att införa förstärkningar av systemet vid en synnerligen djup lågkonjunktur. Att dessa förstärkningar är förutbestämda är en nödvändighet för att systemet ska vara tydligt, överskådligt och förutsägbart oavsett politiska majoriteter.

LO delar utredningens utgångspunkt att det svenska systemet måste vara tillräckligt konkurrenskraftigt jämfört med liknande system i andra länder. Vidare anser LO att det är bra och nödvändigt att utredningen har vägt in eventuella effekter på strukturomvandlingen i utformningen av förslagen.

LO tillstyrker utredningens förslag att rätten till stöd bör utgå från arbetsgivarens behov av arbetstidsminskning. Argumenten för denna förändring jämfört med dagens system är rimliga. Det gäller även övriga föreslagna kriterier. LO vill dock framhålla att det kan finnas invändningar mot utredningens syn att stödet, när det utgår från behoven av arbetstidsminskning, kan sättas in tidigare för att undvika allvarliga ekonomiska svårigheter. Detta kan låta positivt, men kan också väcka frågor kring systemets syfte och gränsdragningar för hur preventivt systemet är tänkt att vara.

LO anser att det är en fördel att kravet på att arbetsgivaren ska ha vidtagit andra tillgängliga åtgärder för att minska kostnaderna för arbetskraft

avskaffas. Detta krav har missgynnat vissa arbetstagare, bidragit till ottydligheter kring stödet och förlängt handläggningstiderna.

LO delar utredningens förslag att behålla jämförelsemånaden men att definitionen ändras. Detta bidrar till ökad förutsägbarhet och minskar riskerna för felaktigheter och fusk. LO vill dock framhålla, i likhet med utredningen, att systemet med en jämförelsemånad inte är oproblematiskt. Å ena sidan är det rimligt att stöd inte ska ges för nyanställda, men å andra sidan missgynnas verksamheter med hög personalomsättning. LO ser dock i dagsläget inga alternativ till jämförelsemånaden. Men framtida utvärderingar av det nya föreslagna systemet måste inkludera jämförelsemånadens konsekvenser, förhoppningsvis under mer ”normala” omständigheter än pandemin, för verksamheter med hög personalomsättning. En rimlig frågeställning blir då om en jämförelsemånad som infaller tre kalendermånader innan en ansökan om godkännande kommit in till Skatteverket är optimalt, eller om jämförelsemånaden bör vara närmare inpå en sådan ansökan.

LO delar även utredningens uppfattning att det slopade kravet på att arbetsgivaren först ska minska kostnaderna för arbetskraft innan de kan få stöd, vilket i praktiken innebär att göra sig av med tidsbegränsat anställda och inhyrd personal, lindrar de negativa konsekvenserna något för verksamheter med hög personalomsättning.

LO är kritisk till att utredningen inte föreslår att det ska finnas möjligheter till genomsnittsberäkningar baserade på flera månader när det gäller ordinarie lön och ordinarie arbetstid. En sådan möjlighet är viktig i branscher där exempelvis arbetstider, scheman, ob-ersättning och skifttillägg varierar kraftigt mellan olika månader och där det kan bli helt fel om endast en månad används för beräkningarna. Dessutom ska enligt utredningens förslag inte förändringar som sker innan korttidsarbete införs beaktas, exempelvis om arbetsgivaren minskar på skiftarbete eller arbete på obekvämt arbetstid. Konsekvensen blir då att arbetstagarna får en lägre ordinarie lön än vad som gällde innan arbetsgivaren genomförde sådana omläggningar av verksamheten. Utredningen tar upp dessa problem och skriver att en genomsnittsberäkning skulle öka förutsägbarheten och tydligheten i systemet, men avstår ändå från att föreslå en fungerande lösning. Skälet uppges vara att en sådan lösning medför andra svårigheter. LO anser att dessa svårigheter skulle kunna hanteras, och att fördelarna med genomsnittsberäkningar överväger eventuella nackdelar. Möjligheten till genomsnittsberäkningar skulle dessutom gynna de verksamheter som det föreslagna systemet för korttidsarbete uttryckligen är sämre anpassat för, däribland verksamheter med hög personalomsättning som vanligen också har varierande arbetstider och arbete som berättigar till ob-ersättning. Till sammanhanget hör även att vissa fackföreningar och arbetsgivare har överenskommelser i kollektivavtal där dylika genomsnittsberäkningar ingår.

LO utgår ifrån att dessa överenskommelser även fortsättningsvis kommer att godtas av Skatteverket.

LO anser att det är rimligt att behålla de fasta nivåerna för arbetstidsminskning och kostnadsfördelning som finns i dag samt de föreslagna förstärkningarna vid en synnerligen djup lågkonjunktur.

LO tillstyrker förslaget att förlänga stödperioden till nio kalendermånader. Det förenklar både ansöknings- och handläggprocesserna, jämfört med dagens 6 plus 3 stödmånader, utan att riskerna för överutnyttjande torde öka nämnvärt. LO har i tidigare remissvar föreslagit att karenstiden ska förkortas. Därför är LO positiv till utredningens förslag att halvera karenstiden från 24 till 12 kalendermånader.

LO är positiv till förslaget att gränsbeloppet vid beräkning av ordinarie lön avskaffas. LO har tidigare framhållit att detta gränsbelopp, som är lågt satt i dagens system, riskerar att leda till att deltagande i korttidsarbete och därmed löneminskningen, fördelas ojämnt mellan olika löntagargrupper. Därför är det en fördel att löneminskningen beräknas på hela lönen och inte bara den del som understiger gränsbeloppet. Vidare är det bra att gränsbeloppet för stödet till arbetsgivaren höjs påtagligt. Ett högre gränsbelopp ökar arbetsgivarnas incitament att även inkludera högvärlönde tjänstemän i korttidsarbete, något som även gynnar arbetarna. LO är även mycket positiv till att detta gränsbelopp indexeras, något som LO framfört vid flera tillfällen.

LO delar utredningens förslag att stöd inte ska ges för anställda under uppsägningstiden. Detta har LO tidigare framfört. Att stöd för korttidsarbete ges under uppsägningstiden strider mot stödets syfte. LO är även positiv till förslaget att privata arbetsgivare som finansieras med offentliga medel ska kunna ta del av stöd vid korttidsarbete. Även detta förslag har LO framfört i tidigare remissvar.

LO är mycket positiv till möjligheterna att arbetsgivarna kan få stöd för kompetensinsatser och validering under den genom korttidsarbete arbetsbefriade tiden. LO tillstyrker förslaget att arbetsgivarna får ersättning för 60 procent av kostnaderna. Men LO anser att de föreslagna maxbeloppen är för låga och bör höjas betydligt. För det första så räcker 10 000 kronor, vilket troligen blir maxbeloppet för de flesta arbetsgivare, endast till en mycket kort utbildning. För det andra så visar utredningens kostnadsberäkningar att detta stöd, enligt huvudscenariot, inte kommer att kosta staten mer än 1,1 till 3,6 miljoner kronor per år, vilket i sammanhanget är en mycket blygsam kostnad. Därtill anser inte LO, tillskillnad från utredningen, att utvärderingen av användandet av kompetensinsatser under pandemin, som indikerar att arbetsgivarna haft relativt små utgifter för kompetensinsatser, är en tillförlitlig indikator

framåt. Möjligheten till ersättning för kompetensinsatser infördes i januari 2021, då många arbetsgivare redan påbörjat korttidsarbete och informationen kring den nya möjligheten kanske inte nådde alla. Dessutom kan det låga maxbeloppet bidragit till att det inte ansågs tillräckligt attraktivt.

LO är kritisk till utredningens förslag att inte införa ett förbud mot vinstutdelningar och värdeöverföringar i samband med att ett företag erhåller statligt stöd vid korttidsarbete. LO anser att ett sådant förbud bör införas. Om utvärderingar av det nuvarande förbudet visar på problem borde ett nytt och bättre anpassat förslag ha utformats. LO anser, trots att utgångspunkten för stöd ändras från allvarliga ekonomiska svårigheter till betydande behov av arbetstidsminskning, att det saknas övertygande argument varför vinstutdelningar ska kunna kombineras med statligt stöd vid korttidsarbete.

LO är positiv till utredningens förslag att stärka myndigheternas kontrollmöjligheter och att införa anmälningssplikt och straffbestämmelser. Ett generöst, öppet och permanent system för statligt stöd kräver goda kontrollmöjligheter för att vara legitimt och trovärdigt. Detta blir ännu viktigare då utredningens förslag medför att det kan bli lättare för arbetsgivare att uppfylla förutsättningarna för stöd och nyttja systemet.

LO anser, i likhet med flera tidigare remissvar, att det bör ställas krav på kollektivavtal för att få tillgång till statligt stöd vid korttidsarbete. En facklig motpart är en garant för att korttidsarbete används när det är relevant och att arbetstagarna skyddas och inte känner sig tvingade att gå med på uppgörelser. Kollektivavtalen har en inbyggd kontrollfunktion i själva avtalsrelationen mellan parterna, och denna kontroll sker både mer kontinuerligt och effektivare jämfört med myndigheternas kontrollmöjligheter. Exempelvis visar våra erfarenheter från arbetsmarknadspolitiken att riskerna för missbruk är större bland företag utan kollektivavtal som tar emot statliga medel. LO anser förvisso att riskerna minskar med utredningens förslag, som även finns i det nuvarande systemet, att det hos arbetsgivare utan kollektivavtal ska finnas skriftliga avtal med minst 70 procent av arbetstagarna på en driftsenhet. Men LO anser att detta skydd bör förstärkas, varför LO förespråkar att det ska krävas att 80 procent, i stället för 70 procent, av arbetstagarna vid en driftsenhet skriver på avtalet om korttidsarbete.

LO delar utredningens analys av systemets konsekvenser för den ekonomiska jämställdheten och inkomstfördelningen i samhället. Framtida utvärderingar måste analysera eventuella effekter på dessa faktorer under en längre, och mer ”normal”, tidsperiod än pandemin. Detta gäller även eventuella effekter på strukturomvandlingen. Om det visar sig att jämställdheten, inkomstfördelningen eller strukturomvandlingen på ett

tydligt sätt, och över tid, påverkas negativt under ett öppet och permanent system måste detta ligga till grund för förändringar av systemet för stöd vid korttidsarbete.

Med vänlig hälsning
Landsorganisationen i Sverige

Susanna Gideonsson

Thomas Carlén
Handläggare